Ảnh hưởng của các giá trị truyền thống đến thái độ đối với cộng đồng tính dục thiểu số

Hồ Mạnh Toàn

SSHPA System

Hà Nội, 14-11-2018

SSHPA (14-11-2018; Cập nhật và bổ sung từ bài giới thiệu nghiên cứu mới trên *SSHPA*: <https://sc.sshpa.com/post/4339>) — Các giá trị Tam Giáo – đạo Phật, đạo Khổng và đạo Lão – được coi gắn liền với các giá trị truyền thống của dân tộc Việt Nam [1, 2, 3, 4]. Tuy nhiên trong bối cảnh hiện đại và hội nhập hiện nay, các giá trị truyền thống sẽ luôn có sự xung khắc với các giá trị mới.

Hai tác giả Lê Mai Trang và Nilan Yu, đến từ University of South Australia, Úc, đã khám phá ảnh hưởng của hệ tư tưởng và triết lý truyền thống đến thái độ của xã hội Việt Nam với cộng đồng tính dục thiểu số [5]. Nghiên cứu được đăng tải trên tạp chí *Sexuality and Culture* ngày 26 tháng 10 vừa qua. Tạp chí này thuộc danh mục cơ sở dữ liệu ESCI của ISI Web of Science; và Scopus với hệ số tác động CiteScore 2017 là 1.1.

Nghiên cứu đánh giá Tam Giáo hướng đến sự hòa hợp, ổn định hệ thống xã hội và đức hạnh vượt qua ham muốn bản thân. Các giá trị này dù không đề cập đến các hành vi tình dục đồng giới nhưng có xu hướng đưa ra một quan niệm cụ thể về cộng đồng tính dục thiểu số. Ví dụ như đạo Khổng đề cập rõ ràng về mối quan hệ vợ-chồng hay phẩm giá của người phụ nữ, vì thế hàm ý các hành vi đồng giới là không phù hợp với quy chuẩn xã hội. Đã có nghiên cứu chỉ ra rằng những người tuân thủ giá trị đạo Khổng truyền thống có cảm nhận tiêu cực hơn với cộng đồng tính dục thiểu số [6].

Trong khi đó đạo Lão với quan niệm về sự hòa hợp Âm – Dương gắn liền với sự hòa hợp giữa người phụ nữ và người đàn ông, chính vì thế các hành vi đồng giới có thể hiểu là phá vỡ sự hòa hợp này. Cuối cùng, trong đạo Phật, tính dục thiểu số có thể xem là xuất phát từ ham muốn tình dục của bản thân, phá vỡ nguyên tắc của đạo Phật.

Các tác giả đánh giá để thay đổi nhận thức đã ăn sâu vào lối nghĩ và đời sống cần nhiều hơn sự can thiệp ở mức độ cá nhân mà phải là phản biện nghiêm túc các hệ tư tưởng và triết lý truyền thống.

Thực tế cho thấy, quá trình thay đổi suy nghĩ sẽ là một quá trình dài và cần nỗ lực từ nhiều cá nhân, trung tâm và tổ chức vì các giá trị này ảnh hưởng đến lối sống

và suy nghĩ của người Việt theo cách nhập nhằng và chông chéo, có nhiều giá trị tưởng chừng trái ngược lại có thể cộng sinh mạnh mẽ [3].

Các tổ chức, viện nghiên cứu xã hội đầu ngành như Viện Nghiên cứu Phát triển Xã hội (ISDS), hay Viện nghiên cứu Xã hội, Kinh tế và Môi trường (iSEE) và nỗ lực của những người trẻ như Nguyễn Thanh Tâm (người sáng lập Viet Pride) hy vọng sẽ có thể giúp thay đổi nhận thức của cộng đồng về các vấn đề tình dục đồng giới một cách sâu rộng.

References:

- [1] Vu, V. H. (2011). The globalization impact on the national and religious relationship of Vietnam in the present stage. *Religious Studies Review*, 2(3), 3–11.
- [2] Dorais, L. J. (2007). Faith, hope and identity: Religion and the Vietnamese refugees. *Refugee Survey Quarterly*, 26(2), 57–68.
- [3] Vuong Q. H., La V. P., Vuong T. T., Nguyen V. H., Ho M. T., Nguyen T. H. K., Bui Q. K., Ho M. T. (2018). Cultural additivity: Behavioural insights from the interaction of Confucianism, Buddhism, and Taoism in folktales. *Palgrave Communications*, 4, DOI: 10.1057/s41599-018-0189-2. URL: <https://www.nature.com/articles/s41599-018-0189-2>.
- [4] Vuong Q. H., Tran T. D. (2009). The cultural dimensions of the Vietnamese private entrepreneurship. *IUP Journal of Entrepreneurship Development*, VI(3-4): 54-78.
- [5] Le, T. M. & Yu, N. (2018). Ideological and philosophical underpinnings of attitudes toward sexual minorities in Vietnamese society. *Sexuality & Culture*, DOI: 10.1007/s12119-018-9577-4.
- [6] Feng, Y., Lou, C., Gao, E., Tu, X., Cheng, Y., Emerson, M. R., et al. (2012). Adolescents' and young adults' perception of homosexuality and related factors in three Asian cities. *Journal of Adolescent Health*, 50(3), S52–S60.